

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120269870
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120269870.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanej E. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX U., o zaplatenie 2.161,61 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/81/2020-178 zo dňa 29.06.2021, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v zamietavom výroku, t.j. vo výroku II. a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania, t.j. vo výroku III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 437,43 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 20,83 Eur od 21.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.04.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.05.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.06.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.07.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.08.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.11.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.12.2017 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.01.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.02.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.03.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.04.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.05.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.06.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.07.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.08.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.09.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 20,83 Eur od 21.11.2018 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
III. Stranám sporu nepriznáva nárok na náhradu trov konania.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou 20.03.2020 Okresnému súdu Banská Bystrica domáhal toho, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu 2.161,61 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.000,- eur od 23.03.2019 do zaplatenia, a aby uložil zaplatiť mu náhradu trov konania. V dôvodoch žaloby bolo uvedené, že žalobca je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 22.03.2019, ktorá bola uzatvorená medzi ním a postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., veriteľom pohľadávky zo zmluvy, ktorá bola uzatvorená medzi žalovanou a postupcom pod č. XXXXXXXXXXXX dňa 24.10.2014. Žalovaná zmluvou dohodnuté povinnosti nesplnila. Splnenie tejto povinnosti jej má uložiť súd. Z dôvodu, že žalovanej nebolo možné doručiť do vlastných rúk platobný rozkaz, ktorý pod sp.zn. 4Up/614/2020 vydal 20.04.2020 Okresný súd Banská Bystrica, vec bola postúpená súdu prvej inštancie.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná sa k žalobe nevyjadřila.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou bola pod č. XXXXXXXXXXXX dňa 24.10.2014 uzavretá zmluva o splátkovom úvere, predmetom ktorej bol spotrebný úver na čokoľvek vo výške 1.000,- eur. Zmluva obsahovala nasledujúce náležitosti: Typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti, 22,90 % ročne v deň uzatvorenia zmluvy, v ktorej je zohľadnená zľava z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo zverejnení; Spôsob poskytnutia úveru: jednorazovo; Výška splátky a splatnosť: 33,87 eura mesačne 20 deň. v kalendárnom mesiaci; Splaťnosť prvej splátky: 20.12.2014; Splaťnosť úrokov a poplatkov: mesačne, ku dňu splatnosti splátky v kalendárnom mesiaci; Počet splátok: 48; Konečná splaťnosť: 20.11.2018; Ročná percentuálna miera nákladov: 28,34 %; Predpoklady použité na výpočet RPMN: úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške, dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok uvedených v zmluve. Dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platia do skončenia úverového vzťahu za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu splní podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení; Priemerná hodnota RPMN: 44,06%; Celková čiastka spojená s úverom: 1.627,81 eura; V článku III. bod 12. zmluva o splátkovom úvere obsahovala dojednanie, že zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom.

Pred postúpením pohľadávky zo zmluvy žalobcovi Slovenská sporiteľňa oznámila žalovanej omeškanie s plnením jej zmluvných povinností. Ku dňu 28.02.2018 vyhlásila mimoriadnu splaťnosť pohľadávky a žalovanej oznámila, že výška splaťnej a nezaplatennej pohľadávky k 18.12.2018 predstavuje sumu 2.050,47 eura.

Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/N. z 22.03.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila žalobcovi pohľadávku voči žalovanej z predmetnej zmluvy v celkovej výške 2.161,61 eura pozostávajúcu z istiny 1.000,- eur, úrokov 1.009,52 eura, úroku z omeškania 147,49 eura a poplatkov 4,60 eura; postúpenie pohľadávky oznámila žalovanej.

Posudzujúc zistený skutkový stav súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca je subjektom, na ktorého Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila pohľadávku zo zmluvy, v ktorej spotrebiteľský úver bol už po konečnom termíne splaťnosti, keďže konečná splaťnosť bola dohodnutá na deň 20.11.2018 a žalobca preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu na jej uplatňovanie. Skúmajúc obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dospel súd prvej inštancie k záveru, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov. Podľa súdu prvej inštancie zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. Nie sú v nej uvedené predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Zo zmluvy nie je zrejmé, z akých údajov veriteľ pri výpočte RPMN vychádzal. V zmluve taktiež chýba obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. a síce doba trvania zmluvy. Uvedené zákonné ustanovenie vyžaduje časovú špecifikáciu doby trvania zmluvy a zároveň dátumovú špecifikáciu konečnej splaťnosti úveru, k čomu možno dôjsť gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem doba trvania zmluvy a pojem termín konečnej splaťnosti.

Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca taktiež nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal, že jeho právny predchodca ako veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanou skúmal riadne i schopnosť splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto má za to, že pôvodný veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, prípadne ku svojej zákonnej povinnosti súdu predložil len printscreen obrazovky účtu žalovanej ako klienta Slovenskej sporiteľne, a.s., a to konkrétne záložku úverový register, z ktorého však nevyplývajú žiadne údaje. Z printscreenu obrazovky nie je vôbec zrejmé, kedy bol vyhotovený, teda či pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo až v budúcnosti. Z dôvodu, že úver je pre nedodržanie zákonných povinností bezúročný a bez poplatkov žalobca má právo iba na vrátenie sumy 762,91 eura, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom 1.000,- eur a úhradami žalovanej pred podaním žaloby vo výške 237,09 eura. Preto žalobu v časti nad sumu 762,91 eura s úrokom z omeškania zamietol ako nedôvodnú.

V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka ex offo zaoberal sa aj otázkou premlčania práva uplatneného žalobcom. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že splátky úveru boli splaťné vždy 20. dňa v mesiaci, prvá splátka dňa 20.12.2014 a posledná dňa 20.11.2018. V zmysle zmluvy o úvere bola dojednaná splaťnosť úveru v 48 mesačných splátkach po 33,87 eura, pričom uvedená výška splátky zahŕňala istinu a úrok. Keďže súd dospel k záveru, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový, tak pri dodržaní dojednaného počtu splátok 48 a povinnosti dlžníka vrátiť iba sumu poskytnutého úveru vo výške 1.000,- eur, mesačná splátka predstavuje výšku 20,83 eura (1.000,- eur / 48 splátok). Dlžník úver riadne a včas nesplácal, pričom celkovo uhradil na splátky úveru sumu 237,09 eura, t.j. uhradil v celom rozsahu prvých jedenást' splátok úveru po 20,83 eura, t.j. splátky splaťné od 20.12.2014 do 20.10.2015 a časť dvanást' splátky splanej dňa 20.11.2015 v rozsahu 7,96 eura. Veriteľ podal žalobu na súd dňa

20.03.2020, preto súd považoval splátky úveru splatné a neuhradené od 20.11.2015 do 20.02.2017 za premlčané podľa § 101 v spojení s § 103 prvá veta Občianskeho zákonníka, keďže žaloba bola podaná na súd po uplynutí premlčacej doby od splatnosti jednotlivých splátok úveru.

Žalovanej preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nepremlčanú časť úveru vo výške 437,43 eura (splátky úveru splatné od 20.03.2017 do 20.11.2018, t.j. 21 splátok úveru po 20,83 eura). Súd postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z jednotlivých splátok úveru a to od 21. dňa mesiaca, t.j. deň po splatnosti splátok úveru do zaplatenia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Z uvedeného zároveň vyplýva, že postupom podľa § 54a v spojení s § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka žalobu v časti o zaplatenie sumy 325,48 eura, čo predstavujú splátky úveru splatné od 20.11.2015 do 20.02.2017 (zo splátky splatnej dňa 20.11.2015 nezaplatená časť v sume 12,87 eura) s príslušenstvom taktiež zamietol, keďže premlčané právo nemožno vymáhať.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka, na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, § 54a, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103, na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy - § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 2, 15, 16, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, § 17 ods. 1.

Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 2 CSP vychádzajúc z pomeru úspechu k neúspechu vo veci.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu zamietavého výroku podal odvolanie žalobca, majúc za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Poukázal na to, že pokiaľ mal súd prvej inštancie za to, že došlo k porušeniu povinností v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, je jeho názor nesprávny. Nikde v zákone sa zo strany zákonodarcu nenachádza požiadavka na uvedenie vzorca výpočtu RPMN. Uvedený vzorec nie je pre priemerného spotrebiteľa ani zrozumiteľný a nemá preňho žiadnu výpovednú hodnotu. Výklad ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého sa pod pojmom predpoklady na výpočet RPMN rozumie aj vzorec na jeho výpočet je nutné považovať za výklad contra legem. Zákonodarca prísne rozlišuje pojmy vzorec na výpočet RPMN a predpoklady na výpočet RPMN. Ak by mal byť náležitou súčasťou zmluvy o úvere aj vzorec, bola by táto náležitosť uvedená medzi povinnými náležitosťami v § 9 ods. 2 zákona. Podľa žalobcu súd vychádzal pri vytváraní záverov o nedostatku v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona z nesprávneho právneho posúdenia veci. Závery súdu prvej inštancie týkajúce porušenie povinností v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch sú nepreskúmateľné. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie totiž nie je vôbec zrejmé ako by mal veriteľ postupovať a v zmluve prijateľným spôsobom akceptujúcim aj súdom, uvádzať jej dobu trvania, ak nie počtom mesačných splátok, resp. dátumom poslednej splátky úveru alebo aspoň opisným spôsobom jasne vedúcim k zisteniu presnej doby trvania zmluvy v dôsledku čoho súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Nesprávny je aj záver súdu prvej inštancie pokiaľ mal za to, že došlo k porušeniu povinností veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zo zákonnej úpravy ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je zrejmé, že ak veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností. Konajúci súd v rozhodnutí de facto novelizuje zákonodarcom prijaté znenie zákona, ktoré celkom jednoznačne uvádza za akých konkrétnych podmienok možno hovoriť o odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity, čo je celkom jednoznačné, že povinnosť veriteľa skúmať bonitu spôsobom konjunkcie z ust. § 7 ods. 1 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva, ani zo smernice, nakoľko táto uvádza, že táto povinnosť veriteľa je splnená v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy čo veriteľ nesporne vykonal. Skutočnosť, že konajúci súd na predmetné skutkové tvrdenia neprihliadol z dôvodu, že tieto považoval za nedostatočné z hľadiska skúmania bonity, podľa názoru žalobcu nesmie v kontexte zákonitosti civilného procesu predstavovať dôvod pre zamietnutie žaloby. Žalobca taktiež poukázal na to, že žalovaný neuviedol tvrdenia, ktoré by rozporovali skutočnosti uvedené v rámci dôkazov predložených žalobcom. Žalovaný bol v čase podpisu zmluvy preverovaný v bankovej databáze s výsledkom, príjem klienta 247,- eur, záväzky 0,- eur, maximálne splátkové zaťaženie, ktoré je možné použiť na splátky úverov (50 % z akceptovaného príjmu), ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný

zostatok 136,- eur) : 247,- eur * 55 % = 136,- eur. Splátka poskytnutého úveru tak bola nižšia ako disponibilný zostatok, čím podmienka primárnej návratnosti disponibilných príjmov klienta bola splnená. Žalobcovi nemohla vzniknúť povinnosť dodatočného tvrdenia za nespornosti skutkového stavu. Súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a aby ho zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu alebo aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní, v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu v akom bolo napadnuté, ako aj konanie ktoré rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o tom, že odvolanie žalobcu bolo dôvodné.

4. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis, objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie z hľadiska relevantných predpisov v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (sp.zn. II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

5. Dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol je založený na závere o tom, že nárok uplatnený žalobou bol z časti premlčaný, čo sa týka splátok splatných od 20.11.2015 do 20.02.2017, a na závere o tom, že z nepremľčaných splátok je dôvodne žiadaná len suma rozdielu medzi poskytnutým úverom 1.000,- eur a úhradami žalovanej na úver 237,09 eura, nakoľko úver posúdil ako bezúročný.

6. Z odvolacej argumentácie žalobcu nevyplýva spochybňovanie správnosti záveru o premlčaní časti uplatneného nároku, dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie mal vecne správne právne posúdiť konštatovaním, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, má vyplývať z nesprávneho vyhodnotenia náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) pre neuvedenie predpokladov pre výpočet RPMN, podľa § 9 ods. 2 písm. f) doba trvania zmluvy, ani správneho vyhodnotenia splnenia povinností veriteľa skúmať bonitu dlžníka - spotrebiteľa.

Vzhľadom na to, že odvolaciemu súdu prislúcha v zmysle § 380 ods. 1 CSP preskúmať odvolanie len v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov odvolania, prieskumu podrobil len správnosť, zrozumiteľnosť a úplnosť dôvodov, pre ktoré mal súd prvej inštancie úver za bezúročný a nárok na nepremľčané splátky kvantifikoval len rozsahom ich súčtu bez úrokov a poplatkov.

7. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvy, t.j. k 24.10.2014, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

V zmluve je v časti I. v článku I. zrozumiteľne uvedená konečná splatnosť - 20.11.2018, a v článku III. v bode 12. je zrozumiteľne uvedené, že zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to až do vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom.

Takéto vyjadrenie doby trvania zmluvy nie je podľa odvolacieho súdu neurčité, nepochybne je zistiteľné trvanie zmluvy korešpondujúce so splnením povinností, ktoré boli zmluvne dohodnuté. Ak veriteľ v zmluve zvolil opisný spôsob trvania zmluvy, ide o spôsob nevzbudzujúci žiadne pochybnosti v tom zmysle, že zmluva bude trvať do splatenia všetkých záväzkov dlžníka zo zmluvy a spotrebiteľovi je tak daná informácia o tom, do kedy je dohodnutými zmluvnými povinnosťami viazaný.

Čo sa týka názoru súdu prvej inštancie o tom, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. platného v čase vzniku zmluvy, išlo podľa odvolacieho súdu o názor nepreskúmateľný.

8. Pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru postačuje absencia aj len jednej z povinných zákonom stanovených zmluvných náležitostí, alebo nedostatok splnenia povinností veriteľa pri skúmaní

bonity spotrebiteľa, odvolací prieskum bol preto zameraný na relevantnosť názoru súdu prvej inštancie o tom, že dôvodom takejto sankcie postihujúcej veriteľa je nesúlad zmluvy s § 9 ods. 2 písm. j) a nesplnenie povinností vykazujúce znaky hrubého porušenia povinností veriteľa podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

9. Súd prvej inštancie mal za to, že v zmluve nie sú uvedené predpoklady pre výpočet RPMN. Ročná percentuálna miera nákladov je dôležitým osobitným ukazovateľom, ktorým sa vypočítava časová hodnota budúcich peňažných tokov. Hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov vychádza zo zákonom presne definovaných vstupných komponentov. To, o ktoré komponenty sa jedná, vyplýva z prílohy č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ niektorý z predpokladov pre výpočet RPMN uvedený nie je, dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Musí byť však zrejmé, ktorý predpoklad žalobca, resp. jeho právny predchodca do zmluvy nezakotvil. Zo zákonného textu pritom nevyplýva požiadavka, že by predpoklady pre výpočet RPMN mali byť skoncentrované v osobitnom bode zmluvy alebo vo forme vzorca. V rozsudku súdu prvej inštancie absentuje, ktorý údaj je potrebný pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, v zmluve nie je uvedený, dôsledkom čoho je nepreskúmateľnosť rozsudku v tejto časti.

10. Nie preskúmateľný je aj záver o nedostatku, resp. nesplnení povinností veriteľa pri skúmaní bonity žalovanej, ktorej bol úver poskytnutý.

11. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, ktorou sa v článku 8 uložilo členským štátom zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy.

Zo smernice pritom vyplýva, že samotné skúmanie bonity je dané vnútroštátnou úpravou, čo konštatoval aj Súdny dvor Európskej únie vo veci C-58/18 Michel Schyns/Belfius Banque SA zo 06.06.2019, keď uviedol, že určenie povinností, ktoré možno veriteľovi uložiť v nadväznosti na preskúmanie úverovej bonity, zostáva, pokiaľ ide o zmluvy spadajúce pod Smernicu 2008/48, v právomoci členských štátov, a teda nepatrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice (bod 43).

12. V čase uzavretia zmluvy dňa 24.10.2014 ustanovenie § 7 ods. 1 znelo: „Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods. 2 tohto zákona v znení k 24.10.2014, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

13. Z dôvodov rozhodnutia prvoinstančného súdu nie je zistiteľné vysporiadanie sa s textom tohto zákonného ustanovenia obsahujúceho výraz „alebo“ v tom zmysle, či ide o výrokovú spojku - disjunkciu, v právnej logike predstavujúcu navzájom sa vylučujúci vzťah dvoch hypotéz, teda či nahliadnutie do databázy automaticky znamená splnenie povinností veriteľa alebo nie.

Súd prvej inštancie len konštatoval, že žalobca súdu predložil printscreen obrazovky, záložku úverový register, z ktorého nie je zrejmé, kedy bol vyhotovený, či pred uzavretím zmluvy alebo v budúcnosti. Z tohto záveru nie je tak zistiteľné a preskúmateľné splnenie povinností veriteľa vyžadované zákonom v čase vzniku zmluvného vzťahu.

14. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol nezostávalo odvolaciemu súdu iné ako konštatovanie, že súd prvej inštancie vo vzťahu k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, posudzujúc ust. § 9 ods. 2 písm. f) nesprávne právne vyhodnotil, posudzovanie súladu zmluvy s ust. § 9 ods. 2 písm. j) je nepreskúmateľné. Rovnako je nepreskúmateľný aj záver o splnení, resp. nesplnení tých povinností

veriteľa, ktoré mu zákon ukladal v čase vzniku zmluvy, čo je v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu (článok 46 Ústavy Slovenskej republiky). Svojím postupom tým súd prvej inštancie odňal strane sporu právo konať pred súdom v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Odvolací súd preto rozsudok v zamietavom výroku a v s ním súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Súd prvej inštancie v priebehu ďalšieho konania vec opätovne prejedná a opätovne vyhodnotí dôkazné prostriedky predloženému žalobcom vo vzťahu k tej časti nároku, ktorý zamietol. Pri posudzovaní povinnej náležitosti zmluvy vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch vezme zreteľ na názor vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/183/2020 z 24.02.2021, podľa ktorého zo znenia tohto zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet dlžnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Takúto požiadavku nie je možné vyvodiť gramatickým (jazykovým) ani teleologickým (účelovým) výkladom daného zákonného ustanovenia. Zákonodarca formulačne jednoznačne požaduje, aby boli v zmluve uvedené predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov.

Pokiaľ súd prvej inštancie opätovne dospeje k záveru, že úver, ktorý právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej má byť úverom bezúročným a bez poplatkov pre neexistenciu údajov alebo niektorého z údajov, ktoré sú predpokladom pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, tento neexistujúci údaj identifikuje, a to konkrétne.

Vyhodnotí, či veriteľ pri skúmaní bonity spotrebiteľa postupoval v súlade so zákonom v zmysle eliminácie možných dôsledkov bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v tom zmysle, či jeho povinnosťou vychádzajúcou zo zákonného textu platného v čase zmluvy vyplýva, že postačovalo, aby nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch alebo nie. Ak dospeje k záveru o alternatívnej možnosti zisťovania údajov, vyhodnotí, či žalobcom predložený doklad, tzv. „printscreen obrazovky“ (č.l. 162 spisu), je dokladom z databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov, ako to vyplýva zo zákonného textu.

16. V novom rozhodnutí rozhodne súd o nároku na náhradu trov celého konania, vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.